

NYE TILTAK OG ØKT INNSATS MOT RØMT OPPDRETTSFISK

Rømt oppdrettsfisk utgjør en stor trussel mot villaksbestandene. Med nye oppdrettskonsesjoner frykter vi at situasjonen kan bli ytterligere forverret.

Norges Jeger- og Fiskeforbund, Norske Lakseelver og naturvernorganisasjonen WWF står samlet i våre krav om økt innsats mot rømming:

- Fiskeri- og miljømyndigheter må sikre en kontinuerlig og omfattende overvåkning av rømt fisk i gytebestander av villaks. Det må etableres grenseverdier for når laksebestander er truet av rømt fisk slik at tiltak kan iverksettes.
- Rømming må bli ulovlig og strafferammen for rømmingshendelser må økes.
- Det må innføres en grenseverdi på 5 % oppdrettslaks i elvene for iverksetting av tiltak overfor oppdrettsnæringen og uttak av rømt fisk i elvene.
- Obligatorisk merking av oppdrettsfisk må innføres slik at en kan finne tilbake til rømmingskilden.
- Man må videreutvikle forskningen på bruk av steril oppdrettsfisk.
- Man må gjennomføre en grundig analyse av muligheten for å benytte lukkede anlegg i sjø, eventuelt på land, også med tanke på bruk i områder der miljøbelastningen er stor.
- Vurdere forbud mot bruk av store merder da disse kan føre til katastrofalt store rømmingstilfeller.

» www.njff.no » www.lakseelver.no » www.wwf.no

**Rømt,
men ikke dømt**
– villaksbestander svekkes

OPPDRETSFISK HØRER IKKE TIL I NATUREN

Det rømmer store mengder oppdrettsfisk hvert år. Gjennomsnittlig rømming i perioden 2004-2008 var over 500.000 fisk i året. Rømt oppdrettslaks og ørret er en trussel mot villaksen på flere måter. Oppdrettslaksen gyter i elvene sammen med villaks, og avkommet har langt dårligere overlevelsessevne.

GENETISK FORSØPLING

Villaksen har gjennom generasjoner tilpasset seg forholdene i den elva den har vokst opp i. Bestander fra ulike vassdrag har derfor utviklet særtrekk som gir best overlevelse i eget vassdrag. Oppdrettslaksen er derimot genetisk forskjellig etter flere tiår med avl.

Innkrysning av oppdrettslaks i en villaksbestand vil over tid føre til at laksestammen består av mindre tilpasningsdyktig laks i det vassdraget som rammes. Resultatet

Når dette skjer år etter år vil det på lang sikt føre til at villaksbestanden svekkes.

Oppdrettslaksen ødelegger også gytegrøpene der villaksen har lagt egg. I tillegg er rømt fisk i sjøen en konstant smittespreder av lakselus.

blir at færre lakseunger og smolt vokser opp og dette gir svakere villaksbestander. I verste fall fører det til utryddelse av det enestående genetiske arvematerialet villaksen er en bærer av.

I gjennomsnitt er innslaget av rømt oppdrettsfisk i lakseelvene på 15 %. Det er tre ganger så høyt som det forskerne mener er et akseptabelt nivå. Rømt fisk i norske lakseelver medfører en genetisk forsøpling av villaksstammene.

RØMT, MEN IKKE DØMT

En enkelt oppdrettsmerd kan inneholde mer enn en halv million fisk. Det totale innslaget av gyteklar villaks til Norge ligger på mellom en halv og en million fisk årlig. Selv en enkelt rømming kan derfor få katastrofale følger for villaksstammer i området.

Den offisielle rømmingsstatistikken er ufullstendig og gir ikke en fullgod oversikt over mengden rømt oppdrettsfisk. Det antas at betydelige mengder rømt fisk ikke rapporteres.

I dag etterforskes i liten grad rømmingstilfeller, og det er sjeldent oppdrettere dømmes etter en rømming. Rømt oppdrettsfisk er forsøpling av naturen, men lovverket er dessverre så svakt at det faktisk er tillatt med rømming i Norge i dag.

En omfattende innsats mot rømming er igangsatt av fiskerimyndighetene under navnet "visjon null-flukt". Rømmings-tallene for laks og ørret i 2008 er redusert, men fortsatt er det langt igjen før målet om null rømming er oppnådd.

Dagens rømmingsnivå medfører en genetisk forsøpling av våre villaksstammer.

